

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulvm XIX. Consultationibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

in Ecclesijs illis vacantibus, si idonei sint, admitti debent, & institui ab Episcopo alterius diocesis.

sin autem Titius presentans non fuit in possessione Juris Patronatus, institutum removeri posse.

SUMMARIUM.

Episcopo alterius Diocesis Jus Patronatus ad Ecclesias in illius diocesi sitas, liberè quis donare potest.

Notandum unicum. Episcopo, nomine Ecclesie suae, Patronus Jus Patronatus erga Ecclesias in aliena diocesi sitas, liberè donare potest, sin autem Episcopo, vel alteri Clerico non ratione Ecclesie suae, sed ratione personae talis Jus Patronatus donaretur, Diocesani consensu opus foret. Ita *And. hic n. 2. & dixi in c. insinuatione 14. hoc tit.* Querunt hic *Hofst. And. & Abb.* quid dicendum, si patronus Jus Patronatus Episcopo donet ratione Ecclesiarum suae Diocesis? Respondetur, quòd in hoc casu confunditur presentatio cum institutione, & idèd collatio, seu provisio Ecclesie libera efficitur: praterquam si alius sit Compatronus, tunc Episcopus cum ipso presentabitur Patronus; instituet autem, ut ordinatis Diocesanus. *Argum. Leg. 3. ff. de Adopt.* ubi docent DD. quòd in jurisdictione voluntaria aliquis duarum personarum vicem subire possit.

CAPITVLVM XIX.

Consultationibus.

PARAPHRASIS.

Clericus in Ecclesia ab ordinario institutus fuit ad presentationem Titij, quòd crederetur esse patronus, postea verò Laicus ab eodem evicit Jus Patronatus: in iudicio quaesitum est, an institutus ab Ecclesia removeri debeat. Respondet *Alexan. III.* distinguendo, si Titius tempore factae presentationis fuit in possessione Juris Patronatus, Clericum institutum removendum non esse, cum illi, ad quem Jus Patronatus de jure pertinet, nullum in posterum praedictum fiat;

SUMMARIUM.

1. Valet presentatio facta ab eo, qui in possessione Juris Patronatus est.
2. Si tamen ab eo fiat, qui verus quidem patronus est, non est autem in possessione Patronatus, valida quidem est, si nemo alius est in possessione.
3. Presentatio facta a male fidei possessore, si hujus mala fides constat, an rescindenda?
4. Institutio, sine legitima presentatione facta, petente Patrono rescindi debet.

Notandum primum. Valet institutio Clerici, quae facta est ad presentationem ejus, qui erat in possessione Juris Patronatus, & credebatur esse Patronus, licet verè patronus non fuerit. Idem de electione habetur *inc. querelam 24. de elect.* ubi *Glossa v. super jure* ait, si oppugnetur electio, eò quòd jus eligendi non spectarit ad electores, quòd sufficiat probari ab electo, illos fuisse in possessione juris eligendi: ratio est, quia actus presentationis, sicuti & electio, est veluti fructus quidam Juris Patronatus aut juris Capitularis, cum itaque possessor bonae fidei in ordine ad fructus absumentos veluti dominus reputetur, adèd, ut si postea verus dominus resciat, fructus non exstantes restituere non teneatur, uti explicavi *lib. 3. tr. 2. c. 3. n. 4.* Necesse autem est, ut is, qui Clericum presentatum instituit, aut electum confirmat, bona id fide agat, ratus, jus competere presentantibus aut eligentibus *argum. hujus c. v. credebatur.* Hinc infert *Abb. n. 9.* si ordinarius post presentationem bona fide factam & receptam Jus Patronatus ad alium de jure spectare resciat, quòd institutionem facere non possit, quia proprietates cognita absorbet causam possessionis *c. cum dilectus 6. de causa possess.* Deinde necessarium est, ut, qui pra-

præsentat, aut eligit, sit in possessione cum bona fide, sicuti hic *Innoc. n. 1. And. n. 2. Abbas n. 3.* docent, & ratione dant, quia possessor bonæ fidei fructus bonæ fidei absumptos restituere non tenetur, nisi quatenus locupletior factus est; at verò mala fidei possessor restituere obligatus est, uti docui *in cit. tract. 2. c. 3. & 4.* & videri potest *S. si quis autem non domino Instituitis de rerum divis.* Cum itaque præsentare sit quasi fructus Juris Patronatus, idè si possessor bonæ fidei præsentavit, præsentatio & institutio, cum sit actus transiens, ex quo patronus locupletior factus non est, retractari non debet; secus, si mala fide facta est præsentatio, aut institutio.

2 Notandum secundum, Institutio Clerici facta ad præsentationem veri patroni, qui non est in possessione Juris Patronatus, valida cenetur, si nemo alius in possessione est. Ita *Innoc. in c. 2. n. 2. de restit. in integrum. Abb. hic n. 3.* & sumitur ex hoc *c.* per sensum contrarium. Sed, quid si alius in possessione sit, sed mala fide, debet ne admitti, & institui præsentatus à vero patrono. Respondetur cum *Gutierrez in pract. questio: q. 42. n. 48.* si notorium sit, quòd alter malè & iniquè possideat, admitti potest: ita videtur sensisse *Innoc. in c. Cumana n. 6. de electione.* Sin autem non notorium, non debet admitti, aut institui, nisi præmissâ cognitione, & latâ sententiâ pro vero patrono, quia alioquin possessor propria auctoritate, aut non servato juris ordine spoliaretur: quod etiam sensisse videtur idem *Innoc. in c. in litteris, n. 2. de rest. spol.*

3 Alia questio. Si aliquis per iudicis sententiam obtinuit Ius Patronatus, sed mala fide, sciens id sibi non competere, num institutio facta ad ejus præsentationem, cognitio postea errore, & retractatâ sententiâ, rescindenda sit? In utramque partem disputant *Innoc. hic n. 2. And. n. 6.* magis tamen inclinant in partem affirmantem, quam etiam *Abbas sequitur n. 6.* afferentes discrimen inter eum, qui à Superiore publicum officium, aut potestatem consecutus est, cum vitio la-

tente, v.g. prælaturam, iudicis aut tabellionis officium; ejus enim gesta valent, reiecti intrusus sit, & mala fide officium gerat juxta *Legem Barbarius ff. de off. prat.* De alijs autem non publicum officium gerentibus nullum jus extat, quo significetur, acta eorum cum vitio latentè mala fide exercentium valida esse ob iudicis sententiam, vel auctoritatem, argum. *Legis Iulianus 60. ff. de conditione & c. ubi docet DD. si verus & naturalis debitor in iudicio absolutus per errorem debitum solverit, repetere illud non posse, quia naturaliter debet, & in L. exceptio 68. de exceptione rejudicata, docet Glossa & DD. quòd sententia iudicis reipla non facit dominum, qui non est dominus, nec auferit dominium à vero domino.*

Notandum tertium. Si Clericus sine legitima præsentatione in beneficio patronato ab Episcopo institutus sit, institutio petens Patrono rescindi debet. Ita sumitur ex hoc *c. & docent DD. in c. illud, & c. ex informatione 14. hoc tit.* Dixi autem, petente Patrono, nam potest is etiam institutionem assensu suo expresso vel tacito comprobare, & ratam habere argum. *c. sequentis & c. de his, qua fiunt à Prelatis.*

CAPITULUM XX.

Suggestum.

PARAPHRASIS.

Cum auctoritate Archiepiscopi Eboracensis quadam Ecclesia cum consensu domini fundi concessa essent; Canonici vero quidam reclamarent, dicentes, donationem sibi prius factam esse: referens et Prioris, si prior concessio cum assensu Patroni & auctoritate Episcopi facta sit, eorum assensus fuerit postea. Subsecutus posteriori concessioni præferendum esse, alioquin posteriorem præferri debet.

**